

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthvmæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 4. Vtrum Eucharistia post manducationem nihil amplius conferat
gratiæ habitualis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

fit Durandus d. 12. q. 4. ad 3. & Bonaventura; Antoninus, Petrus Soto, & quidam alij. Addit tamen Cajetanus, hoc augmentum postea dari, quando se excitabit ad deuotionem. Sed contrarium est longè probabilius. Vnde

5
Homini iusto, ad fructu Eucharistia, non est necessaria actualis deuotio.

Dico Primò, In homine iusto, vt accipiat augmentum gratia per hoc Sacramentum, nullam actualem deuotionem esse absolute necessariam; quamuis saluberrima sit, & procuranda. Ita ferè omnes Doctores ceteri: D. Thomas art. 8. & Sotus in eundem articulum. Victoria quaest. 76. de Eucharistia & alij.

Probatur Primò, Quia alioqui saepe homines iusti fraudarentur fructu huius Sacramenti sine sua culpa; nam saepe fit, vt patiantur tunc distractiones planè inuoluntarias: atqui non est credibile, Christum sic instituisse hoc Sacramentum, vt eius fructus penderet à dispositione, quæ non est in hominis potestate; qualis est deuotio actualis illo momento temporis.

Probatur Secundò, Quia ipsum Sacramentum per se est efficax gratiæ in hominè nõ habente impedimentu: atqui in homine iusto nullum est impedimentu infusionis gratia, etiãsi careat actuali deuotione: ergo sufficit vt ex intentione illud suscipiat. Minor probatur; Tum quia paruulis & amentibus in gratia constitutis, carentia deuotionis non est impedimentum infusionis gratia; cur sit adultis impedimentu, praesertim si sine culpa, hac deuotione careant? Tu quia ipsa iustitia habitualis est sufficiens dispositio ad augmentum gratia per Sacramentum: nam si attritio in eo, qui est in peccato mortali, potest esse sufficiens dispositio cu bonâ fide ad infusionem primæ gratiæ & iustificationis, vt dictu est; multò magis iustitia habitualis, quæ vi sua omne peccatum mortiferum excludit, sufficiens dispositio erit ad gratia augmentu.

6
Peccatum veniale commissum in susceptione Eucharistia, non impedit infusionem gratia.

Dico Secundò, Etiam peccatum veniale commissum in susceptione Eucharistia, non impedit gratia infusionem. Ita D. Thomas art. 8. huius quaestionis, & perique DD. Gabriel lectione 85. Item Adrianus, Sotus, Victoria.

Probatur Primò, Quia peccatum veniale nõ repugnat gratia habituali, ac proinde nec eius infusioni, si aliunde addit sufficiens causa infusionis; vt hic. Quia peccatum veniale non impedit, quo minus quis possit simul mereri alio opere, & ex illo merito accipere gratiam: ergo non impedit efficaciam meritorum Christi, quæ nobis per hoc Sacramentum applicantur.

Probatur Secundò, Quia non erat consentaneu humanæ fragilitati, vt Deus vellet effectum huius Sacramenti tam efficacis impediri per tam leuem culpam. Vnde 1. ad Corint. 11. non iubemur nos probare nisi de mortiferis, iuxta communem Patrum expositionem.

7
Carentia attentionis si ex negligentia orta, est hic veniale.

Aduerte tamen, deuotionis & attentionis absentiam esse peccatum veniale, si ex negligentia proueniat: quia non minorem attentionem & reuerentiam requirit perceptio huius Sacramenti, quam recitatio horarum Canonicarum, sed multò maiorem. Non tamen idcirco impeditur effectus Sacramenti, quem vi sua confert.

Soluntur obiectiones.

Dices Primò, Deus non iustificat adultos conferendo primam gratiam, vel gratia augmentum, nisi interuentu motus liberi arbitrij, quo liberum arbitrium in Deum moueatur. Respondeo, Veru est: Sed non est necesse, vt ille motus simul sit cum

perceptione Sacramenti; satis est vt ante praecesserit: nam gratia non confertur tunc vi motus liberi arbitrij, sed vi Sacramenti.

Dices Secundò, Si homo acciperet gratia augmentu, quando cumque communicat in gratia, cresceret eius gratia ferè in immensum; quod tamen nõ videtur: nam tales saepe manent æquè imperfecti, & tepidi atque erant antea. Respondeo, Non esse dubitandum, quin gratia in huiusmodi mirificè quotidie crescat. Quòd autem hoc incrementum foris non ita appareat; causa est, quòd externus feruor, & passionum moderatio, magis comparet vsu, vel per assiduas excitationes diuinæ inspirationis, quam augmento gratia habitualis. Nam inclinatio donorum habitualium gratia nõ directè repugnat motibus passionum: vnde etiam fit, vt experimento deprehendi nequeat. Quare fieri potest, vt aliquis maxima charitate sit praeditus, & tamè subiectus sit vehementioribus passionum motibus, quam alius, qui longè est charitate inferior. Adde, quòd talis faciat maiora opera interna, licet exteriùs non appareat.

8

Comunicas in gratia, semper in ea crescit.

D V B I V M I I I.

Quando hoc Sacramentum conferat hanc gratia?

Respondeo, Videri conferre vel in principio manducationis, quando videlicet speciebus imprimatur imperus ab instrumentis vitalibus, quo imperu trajicitur in stomachum. Vel certè in fine seu termino manducationis, quado iam pertingit in stomachum; tunc enim completur manducatio. Vel denique immediatè post primu instans manducationis; tunc enim primu dicitur Corpus Christi manducari, non autem in primo instanti, nec in vltimo. Nam manducari, est vitali actione trajici in stomachum, ac proinde includit motum. Nihil autè mouetur in primo & in vltimo instanti motus; sed solum in medio: ergo in primo & in vltimo instanti nõ propriè dicitur manducari. Atqui Dominus Ioannis 6. soli manducanti promittit gratiam: ergo gratia datur, quando primu dici potest Eucharistia manducari; ac proinde post primu instans manducationis. Quare datur gratia, nõ in instati temporis nostri, cu post instans nullu aliud sit instans immediatè; sed datur in tempore indeterminato, quod proximè sequitur primu instans. Nec obstat, quòd infusio illius gratia tota simul fiat: etsi enim in se tota simul sit, tamen respectu tēporis nostri eius infusio non coexistit instanti temporis nostri, sed tēpori indeterminato.

9

Quando praesertim Eucharistia det gratiam.

D V B I V M I V.

Virum Eucharistia post manducationem nihil amplius conferat gratia habitualis?

Respondeo & Dico Primò, Si post manducationem crescat deuotio fumentis, valdè probabile est, etiam augeri gratiam virtute huius Sacramenti, modò adhuc salua sint species. Ita Gabriel lect. 85. Ioan. Maior d. 9. q. 1. & Caiet. hoc loco. Ratio est; Quia promissio gratiæ per hoc Sacramentum consequendæ maxime facta est propter Christum manducatum, iuxta illud Ioan. 6. v. 57. Qui manducat me, viuet propter me. Quod confirmatur; quia cibus corporalis non tantum prodest in manducatione, sed etiã post: ergo & hic cibus spiritualis nouum fructu cōferet, si noua sit dispositio.

10

Crescente deuotione videtur & gratia crescere, si persit species

Dico Secundò, Si in sumptione desit legitima dispositio, vt si sit in peccato mortifero, & nõ ha-

11

M m m beat eius

Quid, si sumatur in peccato mortali sine attritione?

beat eius saltem attritionem cum bona fide, tunc non confert gratiam: tamen, si impedimentū auferatur, dum adhuc saluæ sunt species, valde probabile est gratiā conferre. Docent iidē Doctores. Ratio est; Quia ipsum Sacramentū tunc adhuc est in homine: ergo sublato impedimento poterit suū effectū conferre. Sic cibi corporales, si aliquod sit impedimentū in stomacho, non profunt, quo sublato incipiunt prodesse. Confirmatur; Quia cetera Sacramenta conferunt suum effectum fictione recedente, eō quōd sint actiones Christi, quæ secundū se sunt viuæ: atqui in Eucharistia est Christus ipse: ergo, etsi in sumptione non habuit effectum propter impedimentum; tamen sublato impedimento proderit, cum adhuc præsens sit.

Recedente impedimento videtur prodesse.

DVBIVM V.

De alijs effectibus Sacramenti Eucharistia.

12 Dico Primò, Secundus effectus Sacramenti Eucharistia, est remissio peccatorum ex opere operato quo ad culpam.

Tribus casibus Eucharistia remittit mortale, sed tantum per accidens.

Culpa quidē mortifera per accidens remittitur in hoc Sacramēto, idque in tribus casibus. Primò, Si quis existat in peccato mortifero, cuius non sit sibi conscius propter obliuionem, vel ignorantia crassam; concipiat tamen attritionem in genere de peccatis suis, & sic accedat. Secundò, Si quis sibi conscius sit, & non habens copia confessoris, concipiat attritionē, existimans bona fide esse contritionem. Tertio, Si ex inculpato errore existimet etiam attritionem cognitam sufficere. His tribus casibus debetur peccatum mortale vi huius Sacramenti, sed per accidens; id est, non ex primaria Christi institutione, & intentione suscipientis.

13 Per se remittit venialia.

Culpa autē venialis remittitur directè vi huius Sacramenti, vt colligitur ex Concil. Trid. sess. 13. c. 2. cum ait, *Hoc Sacramentum esse antidotum, quo liberamur à culpis venialibus, & præseruamur à mortalibus*: aperte insinuans hoc Sacramentum per se, & directè delere venialia, non autē sic mortifera; sed per se à mortiferis præseruare. Porro duobus modis culpa venialis per hoc Sacramentū remittitur: Primò, Ex opere operato. Quod probatur, Tum quia sumitur per modū alimenti spiritualis, ac proinde instaurat ruinas quotidianarum imperfectio- num; sicut corporis alimentum instaurat id, quod calore natiuo absumentur. Tum quia hoc Sacramē- tum ordinatur ad perfectam vnionem nostri cum Christo, cui vnioni culpa venialis aliquo modo repugnat; ac proinde vi huius Sacramenti deleri debet. Secundò, Ex opere operantis. Nam excitat ad actus charitatis, quibus peccata venialia remittuntur.

14 Quæ ad hoc requiratur dispositio.

Petes; Quæ dispositio requiratur, vt hoc Sacramentum ex opere operato culpas veniales deleat? Respondeo, In homine iusto non videri aliā dispositionem requiri, quàm vt non habeat actualem affectum huius peccati. Si enim potest tollere peccatum mortiferum sine dispositione quæ per se sufficiat; cur non etiam culpam venialem, cum ad hanc tollendam sit institutum? Adde, Hoc ceteris Sacramentis esse commune.

Remittit poenā temporalem solum committat.

Pœna verò temporalis peccatorum nō remittitur ex opere operato per Eucharistiā, vt est Sacramentum; vt rectè D. Thomas art. 5. Ratio est, Quia vt Sacramentum, non est instituta ad satisfactionem seu remissionem pœnæ, cum pœna non habeat repugnantiam cum vnione charitatis; sed

vt alimentum spiritale charitatis. Confirmatur; Quia, quatenus est Sacrificium, instituta est ad remissionem pœnarum; ergo non erat necesse, vt remitteret pœnam quatenus Sacramentum. Concomitanter tamen, & interuentu operis operantis potest pœnam tollere: quatenus ad feruorem charitatis excitat, quo etiā pœna condonatur. Actus quoque ille, quo quis communicat, cum sit actus religionis, non solum est meritorius sed etiam satisfactorius; ac proinde potest referri ad remissionem pœnæ temporalis, siue pro nobis; siue pro alijs. Vide D. Thomam art. 7.

Dico Secundò, Tertius effectus est, Præseruare à futuris tentationibus & peccatis. Ioan. 6. v. 53. *Nisi manducaueritis Carnē filij hominis, & biberitis eius Sanguinem, non habebitis vitam in vobis*; id est, non retinebitis vitā spiritalem gratiæ, sed illam facillè amittetis, victi tentationibus; vt Cyrillus, & multi alij exponunt, & Cyprianus de oratione Dominica super versum, *Panem nostrum &c.* Idem docet Concilium Trid. loco citato. Fit autem hæc præseruatio tripliciter. Primò, Augendo habitū charitatis: vnde efficitur robustiores, & propensiores ad diuinā. Secundò, Protegēdo nos ab insidijs & tentationibus dæmonis & carnis; idque compescendo dæmonem, ne tantum noceat, quantum alioqui posset & vellet (de quo vide Chryostomū homil. 45. in Ioannē); & minuendo fomitis vires, vel sublatis occasionibus quæ fomitem excitant, vel ardore corporis minuendo, vel oblatiis occasionibus quæ moderentur fomitem; vel alio modo. De quo vide Bernardum serm. de cœna Domini; & Cyrillū lib. 4. in Ioan. c. 17. Si enim Dominus mulierem, quæ fimbriam vestimenti dumtaxat cum fide tetigit, à fluxu sanguinis liberauit, quanto magis suo contactu eam carnem à fluxu libidinis liberabit, cui intimè & substantialiter coniungitur? Tertio, Præueniendo per sanctas inspirationes, & pias affectiones, quibus ad bona opera excitamur, & corroboramur, & facillè tentationibus resistimus: eorum enim auxiliorum Eucharistia est causa, quæ opportuna sunt ad vitam spiritalem, & vnionem cum Christo conseruandam. Non tamen vna sumptio id præstat per totam vitam, sed ad tempus; & tunc rursus sumere oportet, si diuinis præsidijs copiose volumus fulciri. Vide D. Thomam art. 6.

15 Tertius effectus, præseruare à futuris peccatis.

Idque tribus modis.

Dico Tertio, Quartus effectus est delectatio spiritalis; sicut cibus corpori delectationem sensibilem adfert. Patet hoc ex officio de sanctissimo Sacramēto, & ex Concil. Viēnsi, titulo de Reliquijs, & veneratione Sanctōrum: *In hoc, inquit, Sacramento habetur omne delectamentum, & omnis saporis suauitas, ipsaque dulcedo Domini degustatur.*

16 Quartus effectus, dat spiritalium delectationem.

Dico Quarto, Quintus effectus est gloriosa resurrectio corpori. Corpus enim Christi gloriosū, nostro corpori substantialiter coniunctū, relinquit in eo veluti semen gloriose resurrectionis. Docet Irenæus lib. 4. cōtra hæreses c. 44. *Quomodo dicunt carnem, inquit, in corruptionem deuenire, & non percipere vitam, quæ Corpore Domini & Sanguine alitur? Et infra, Corpora nostra, Eucharistiam percipientia, iam nō sunt corruptibilia, spem resurrectionis habentia.* Idem docet Hilarius lib. 8. de Trinitate, Greg. Nissenus oratione Catechetica c. 37. Cyrill. lib. 4. in Ioan. c. 14. & 15. Colligitur aperte ex c. 6. Ioan. v. 54. vbi Dominus ait, *Qui manducat hunc panem, viuet in æternum: & ego resuscitabo eum in nouissimo die.*

17 Quintus effectus, glorificat corpora in resurrectione.

Vbi nota,